

KL projekt vedrørende koordination af tværgående akutberedskab.

Kort beskrivelse af samarbejdets formål og indsatsområder

Projektet har til formål at udvikle et paradigme for gensidighed mellem kommunernes planlægning for forebyggelse af oversvømmelser, som det skal fremgå af de kommende handlingsplaner for klimatilpasning – og af planlægningen af det akutberedskab som skal stå til rådighed ved oversvømmelser.

Akutberedskabet kan varetages af redningsberedskabet, af forsyningsselskaberne eller af den kommunale forvaltning selv. Dertil kommer, at kommunerne ved mange hændelser med fordel vil kunne trække på ressourcer fra nabokommuner. Det kræver koordination forud for hændelser, under hændelser – og i en opfølgende evaluering af den enkelte hændelse.

Det handler om at en række aktører skal samarbejde om, hvor snitfladerne for ansvaret skal placeres. For at gøre sig klart, hvor de bedste snitflader ligger skal aktører i dialog om, hvornår kommunen skal forebygge og hvornår et akutberedskab er løsningen.

Med udgangspunkt i at sikre borgernes tryghed og velfærd – samt at sikre optimale tværkommunale løsninger tager projektet udgangspunkt i følgende udfordringer:

1. Hvordan er den lovpligtige og hensigtsmæssige ansvarsfordeling mellem teknik og miljøforvaltningen, det kommunale beredskab og den lokale forsyning før, under og efter oversvømmelser.
2. Hvordan er den gode ansvarsfordeling mellem nabokommuner (herunder beredskab og vandforsyningsselskaber) før, under og efter oversvømmelser.
3. Hvilke elementer skal hhv. beredskabsplanen og handlingsplanen for klimatilpasning indeholde så der sikres den nødvendige gensidighed.

Kort beskrivelse af samarbejdets organisering

KL fungerer som projektleder og konsulent for projektet. De deltagende kommuner er: Gladsaxe, Gentofte, Randers og Århus. Kommunernes forsyningsselskaber vil på forskellig vis blive inddraget i projektet.

Derudover har netværket Vand i Byer udtrykt interesse for projektet. Rørcentret ved Teknologisk Institut, der er en af hovedaktørerne i Vand og Byer vil gerne bidrage til projektet og sørge for videnformidling til Vand i Byer-netværket og koordinere en fælles temadag. Teknologisk Institut vil blive tilkøbt i 90 timer – og bidrager med det samme timeantal, da de har en egeninteresse i at se projektet gennemført.

Følgende aktører vil blive inddraget for sikre et tværgående samarbejde:

Det kommunale redningsberedskab

Det kommunale beredskab er i vidt omfang tilrettelagt til at kunne håndtere traditionelle hændelser såsom brand og ulykker, der relaterer sig til borgernes hverdag, men har i mindre grad planlagt for situationer med skybrud og oversvømmelser. Beredskabet er dog trænet i ledelsesmæssigt at håndtere akutsituationer.

Kommunen skal lave en plan for dimensioneringen af redningsberedskabet. Dette skal ske på baggrund af en analyse af de lokale risici og en beslutning om det fremadrettede serviceniveau. Dimensioneringen af redningsberedskabet har ikke traditionelt taget højde for risici forbundet ved skybrud og oversvømmelser.

Imidlertid har beredskabet en yderst central rolle med at beskytte kommunale værdier, når naturen raser, og veje og bygninger står under vand. Samtidig er redningsberedskabets kapacitet (herunder pumper) ikke ubegrænset.

Teknik- og miljøforvaltning

De driftsmæssige opgaver i relation til vand og spildevand m.v. i forbindelse med klimatilpasninger er typisk placeret i teknik- og miljøforvaltningen. De vil indenfor en kort årrække skulle udarbejde en handlingsplan for klimatilpasning.

For teknik- og miljøforvaltningen drejer det sig i høj grad om at indrette kommunen så den ekstra regn ikke bliver til gene, men bliver et driftsmæssigt integreret element i både byerne og det åbne land. Forvaltningen skal i udarbejdelsen af handlingsplanen for klimatilpasning foretage prioriteringen af konkrete indsatser. I den prioritering har de behov for at kende redningsberedskabets kapacitet.

Nabokommunerne

Samarbejder på tværs af kommunegrænserne er noget vi først den senere tid har set eksempler på i relation til klimatilpasning, hvor det er blevet tydeligt for enhver at vandet løber på tværs af kommunegrænserne. Planlægning for klimatilpasning i samarbejde med nabokommunerne er en strategisk vigtig faktor, da det vil fordre mere samfundsøkonomiske optimale løsninger.

I forhold til redningsberedskabets indsats har flere kommuner aftaler om at assistere over kommunegrænserne under forskellige forhold. Sådanne aftaler kan udvides til at omfatte krisehåndtering ved skybrud og oversvømmelser.

Forsyningsselskaberne

Forsyningsselskaberne er organisatorisk ikke længere en del af den kommunale forvaltning, men har en stor lokal betydning, når der er skybrud og der er risiko for forurenede drikkevand. Vandforsyningerne står også for drift af blandt andet spildevandsafledning og kloakpumper. Derudover har de modeller til beregning af belastning på blandt andet spildevandssystemet.

Derfor er det vigtigt, at forsyningsselskaberne er inddraget i projektet med henblik på en konkretisering af hvilken rolle selskaberne skal spille i krisesituationen.